

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 344/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť mesta Turčianske Teplice, Partizánska 413/1, Turčianske Teplice, zastúpeného Advokátskou kanceláriou AK Pekár s. r. o., Kukučínova 24, Banská Bystrica, v mene ktorej koná JUDr. Ing. Bernard Pekár, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na *spravodlivý súdny proces* podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžf 36/2015 a jeho rozsudkom z 18. februára 2016 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S 125/2014 a jeho rozsudkom z 11. februára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť mesta Turčianske Teplice o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2016 doručená sťažnosť mesta Turčianske Teplice (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžf 36/2015 a jeho rozsudkom z 18. februára 2016 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu“) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S 125/2014 a jeho rozsudkom z 11. februára 2015 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako správca miestnej dane za ubytovanie vydal rozhodnutie č. 1120/2013 z 31. októbra 2013, ktorým vyrubil rozdiel na dani za ubytovanie spoločnosti Slovenské liečebné kúpele Turčianske Teplice, a. s., ktorá v dotknutom konaní pred krajským súdom vystupovala ako žalobca. Následne krajský súd rozsudkom v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1100308/1/208185/2014 z 15. mája 2014 zrušil napadnuté rozhodnutie spolu s rozhodnutím mesta Turčianske Teplice č. 1120/2013 z 31. októbra 2013 a vec vrátil Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok krajského súdu.

3. Podľa sťažovateľa k porušeniu označených základných práv podľa ústavy a dohovoru došlo tým, že obe napadnuté rozhodnutia sú arbitrárne, súdmi bol nesprávne interpretovaný zákon a bez toho, aby uviedli dostatočné dôvody, odklonili sa od doterajšej ustálenej súdnej praxe, praxe správcov dane a daňových orgánov. Poukazuje pritom na skoršie rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžf 69/2012, kde sa taktiež rozhodovalo o miestnej dani za ubytovanie voči subjektu, ktorým boli Liečebné termálne kúpele, a. s., Sklené Teplice, a potvrdil rozhodnutie súdu nižšieho stupňa ako vecne správne, ktorý rozhodol tak, že aj liečebné kúpele spĺňajú zákonné podmienky na to, aby boli daňovníkom predmetnej dane.

4. Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým odloží vykonateľnosť „rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8Sžf/36/2015 zo dňa 18.02.2016“ a „rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21 S/125/2014-94 zo dňa 11.02.2015“. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jeho „vlastnícke právo podľa čl. 20 ods. 1, rovnako aj základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ bolo porušené postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžf 36/2015 a jeho rozsudkom z 18. februára 2016 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 S 125/2014 a jeho rozsudkom z 11. februára 2015. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutia, vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a zaviazal najvyšší súd na náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažnosť je individuálnym právnym prostriedkom na ochranu ústavne zaručených základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorý garantuje ústava v čl. 127. Esenciálnym znakom pojmu sťažnosť je zásah orgánu verejnej moci do týchto základných práv alebo slobôd. Zmyslom a účelom sťažnosti je ochraňovať fyzické osoby a právnické osoby pred zásahmi do základných práv alebo slobôd predovšetkým zo strany orgánu štátu [(rozhodnutiami, opatreniami alebo iným zásahom) podobne aj II. ÚS 187/03, IV. ÚS 197/03, III. ÚS 464/2010].

8. Ústavný súd si pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vyžiadal spis krajského súdu a po jeho preskúmaní zistil, že sťažnosť je podaná zjavne neoprávnenou osobou.

9. Podľa sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť nesprávnym postupom a rozhodnutím tak najvyššieho súdu, ako aj krajského súdu, ktoré z právneho hľadiska nesprávne vec posúdili a odklonili sa od skorších rozhodnutí súdov v obdobnej veci, pričom svoj odklon dostatočným spôsobom neodôvodnili.

10. Ústavný súd však zistil, že v namietanom konaní pred krajským súdom, ako aj najvyšším súdom vystupovalo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky ako žalovaný, teda druhostupňový orgán v súlade s § 250 ods. 4 zákona č. 99/1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V priebehu konania pred krajským súdom, ako aj pred najvyšším súdom neboli sťažovateľovi doručované písomnosti, krajský súd ho v priebehu konania ani nevyzval, aby sa vyjadril, a ani ho nepredvolal na pojednávanie.

11. Keďže sťažovateľ v rozsahu ním navrhovaného petitu (bod 4) a navyše v okolnostiach posudzovanej veci ako orgán verejnej moci nie je a ani nikdy nebol označený ako účastník konania pred krajským súdom, resp. najvyšším súdom, z tohto dôvodu nemôže byť ani aktívne legitimovaný na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

12. Ústavný súd však s ohľadom na postavenie sťažovateľa ako správcu miestnej dane považuje za nevyhnutné taktiež uviesť, že súdna ochrana zvlášť v správnom súdnictve súvisí s ochranou slobodnej sféry súkromných osôb, a to špecificky pred výkonnou mocou. Sťažovateľ sa snaží prostredníctvom ústavnej sťažnosti zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie, čím by mohol prípadne poškodiť súkromnú osobu, žalobcu v správnom súdnictve. Už správny súd je ochranou pred štátom, a tak nemôže byť ústavný súd ochranou správneho orgánu pred správnym súdom.

13. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že existujú základné práva, ktoré prislúchajú každej ľudskej bytosti, práva, ktoré prislúchajú len štátnym občanom, alebo práva, ktorých nositeľom môže byť len cudzinec. Právnickým osobám prislúchajú len také práva, ktoré sú zlučiteľné s povahou právnickej osoby. Štát v zásade nie je nositeľom základných práv a nemá ani slobodný priestor a slobodnú vôľu. Naopak, štátne orgány majú právomoci a kompetencie. Opačné vnímanie je absurdné a zároveň popierajúce samotnú podstatu právneho štátu.

14. Spôsobilosť orgánov verejnej moci byť sťažovateľom v konaní pred ústavným súdom už v minulosti bola opakovane predmetom rozhodovania ústavného súdu. V zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci (štátne orgány) podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Môžu tak urobiť iba za podmienky, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomocí štátu.

15. Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (II. ÚS 19/04, III. ÚS 115/06). Rovnako ústavný súd v minulosti uviedol, že v takom type verejného súdnictva, akým je správne súdnictvo podľa § 247 a nasl. OSP, je pojmovo vylúčené, aby orgán verejnej správy mohol uplatňovať a realizovať základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na podporu tohto záveru uviedol, že sťažovateľ nie je v žiadnom prípade oprávnený na začatie konania podľa § 247 a nasl. OSP, pretože jeho procesné postavenie sa odvodzuje výlučne z toho, že v tomto konaní sa preskúmava zákonnosť jeho rozhodnutí, ktoré boli vynesené v procesnom postupe, kde sťažovateľ mal nadradené, mocenské postavenie voči účastníkovi konania, ktorý sa proti tomu postaveniu mohol v konečnom dôsledku brániť aj žalobou v správnom súdnictve (IV. ÚS 149/04).

16. Vzhľadom na existujúcu konštantnú judikatúru týkajúcu sa aktívnej legitímácie orgánu verejnej moci na podanie ústavnej sťažnosti (napr. aj II. ÚS 406/2013, I. ÚS 391/2012, II. ÚS 699/2015) ústavný súd nevzhliadol dôvod odchyliť sa od záverov, ku ktorým dospel v skorších rozhodnutiach v obdobných veciach, a okrem toho v predmetnom prípade v konaní pred správnym súdom sťažovateľ nebol po formálnej a ani materiálnej stránke účastníkom konania, pretože žalovaným v predmetnom konaní bolo iba Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky ako druhostupňový orgán.

17. Nad rámec nosných dôvodov odmietnutia tejto sťažnosti ústavný súd dodáva, že mu s poukazom na sťažovateľom namietanú nejednotnú rozhodovaciu prax súdov neprislúcha ani zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zveruje práve najvyššiemu súdu (m. m. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, I. ÚS 290/2010).

18. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016